

Declaració institucional sobre la reforma horària

Acord núm. 102/2016 del Consell de Govern pel qual s'aprova la declaració institucional sobre la reforma horària

Vicerektorat d'Ordenació Acadèmica
Barcelona, 19/07/2016

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL SOBRE LA REFORMA HORÀRIA

Els horaris que tenim actualment són el resultat de la superposició dels vells horaris fabrils, agreujats per les transformacions patides pel creixement econòmic durant el franquisme i l'impacte de les demandes pròpies dels anys de creixement desordenat, especialment del sector dels serveis. També de la cultura del presencialisme al treball, o bé per la necessitat de realitzar llargues jornades de treball per assolir salaris adequats al cost real de la vida. Aquesta situació deriva en seriosos obstacles per a la competitivitat i la producció empresarial, en l'augment de riscos psicosocials de les persones treballadores, la persistència de la desigualtat de gènere, els problemes de salut derivats de la manca de son en adults i infants, els baixos rendiments educatius, la manca de temps familiar i personal per al lleure, la cultura i l'activisme social i, en conseqüència en una disminució del benestar de la societat en general.

En aquest sentit, al llarg dels darrers anys s'ha aprofundit en l'anàlisi d'aquesta situació. Disposem d'estudis que demostren que es fa del tot necessari i urgent desfer-se de la rèmora que representa la desorganització horària actual incapaç de fer front a la complexitat del moment present. A gairebé tota Europa, l'horari laboral és de 8-9h a 17-18h, parant un màxim d'una hora per dinar a meitat de la jornada. A l'Estat espanyol –i per tant a Catalunya- és habitual que la jornada laboral s'allargui fins a les 19h o les 20h del vespre, o més enllà i que bona part de la població treballadora pari dues hores al migdia, una aturada que en l'àmbit escolar pot arribar a ser de tres hores. Aquesta jornada poc compactada provoca sopar a partir de les 21h en el millor dels casos, dificulta el temps de cura d'infants i gent gran, afebleix la participació cívica i comunitària, impossibilita el consum i gaudi de la cultura i per descomptat baixa l'eficiència de les organitzacions. El *prime time* televisiu s'acomoda a horaris que fan reduir les hores de son. En definitiva se solapa el temps personal i el temps de descans. A més, aquesta organització del temps de vida quotidiana no té l'origen en el clima, un mite que es desmunta tot sol comprovant que a Portugal, Marroc, Itàlia o Grècia se sopa a les 19-20h del vespre.

Per altra banda, a Europa fa algunes dècades que va començar la substitució dels horaris nascuts amb l'era industrial per uns altres adaptats i flexibles a les necessitats d'igualtat i productivitat i participació de la ciutadania. Diversos estudis de la Fundació Europea per a la Millora de les Condicions de Vida i de Treball (Eurofound) amb dades d'Eurostat mostren que estan avançant en el bon camí, tot i que hi ha diferències entre estats segons els models adoptats. Al nostre país el debat tot just s'inicià fa uns anys i ara sembla que se'n pren consciència de manera més àmplia en un context de crisi en què cal trobar fórmules d'optimització dels recursos escassos, però sobretot, en què cal proposar estils de vida no determinats exclusivament per una compulsió productivista i consumista. L'ordre horari hauria de ser la norma, i la flexibilitat individualitzada l'excepció en tots els àmbits. Establir un horari racional generalitzat, hauria de ser la pauta a aplicar en tots els àmbits socials i econòmics, públics i privats, sense perjudici de que es reconeixin després determinades situacions de flexibilització horària, i per tant, excepcions a les normes generals, per atendre determinades situacions personals o de determinats col·lectius

En aquest context és on s'ha posat en marxa la *Iniciativa per a la Reforma horària - Ara és l'hora*, reconeguda pel Govern de la Generalitat de Catalunya com a la plataforma interlocutora en aquesta qüestió. L'objectiu fonamental és impulsar uns horaris beneficiosos per a les institucions, les empreses i la ciutadania. Cal, en definitiva, passar d'uns horaris propis de l'era industrial a uns que s'adaptin a les necessitats de la nova societat del coneixement i del consum, amb més complexitat social i augment progressiu de les desigualtats.

En la forma en què està organitzada la nostra societat, el temps esdevé un factor sistèmic dins del model social. Cal cercar mesures legislatives i de promoció i sensibilització que abordin el canvi a tres nivells: a nivell macro (de la societat), a nivell meso (de les organitzacions, empreses i institucions que la componen) i a nivell micro (de les persones). Superat el debat de la conveniència, l'objectiu d'aquests treballs és debatre la viabilitat per transitar cap al retorn de Catalunya als horaris anteriors al franquisme, adaptats a la nova realitat social, econòmica i cultural.

Els agents que poden fer possible aquesta reforma se situen principalment en l'acció sobre els horaris laborals, però també en els horaris relacionats amb la universitat, els centres escolars, el comerç, la cultura, l'esport, la televisió i les associacions, així com amb les infraestructures públiques i privades que els puguin permetre.

Per això el Consell de Govern **ACORDA** que:

1. La UPC es pronuncia a favor de la reforma horària i aprova aquesta resolució amb l'objectiu de donar suport a les mesures que facin possible fer la transició cap a uns nous horaris més beneficiosos per a les institucions i la societat.
2. La UPC crea un grup de treball per analitzar com fer la transició cap a la reforma horària a la universitat, amb la participació de tots els col·lectius que conformen la comunitat universitària (PDI, PAS, Estudiantat).